

VESTNIK

LET VIII GLASILO ŠTEV. 1

DOMOBANCEV IN DRUGIH PROTIKOM. BORCEV

NOTICIERO DE SAN MARTIN

D 129903

D 129903
+

22. 9. 1967

...CE NAŠ BI ROD
ZATAJIL KDO,
KONČAN NAJ BO!

VSTRAJAMO!

Na Kočevskem so se zamajala brezna.

Razklane skale so se razpahnile in šlo je preko Hrastnika, v zamašene rove; skozi Teharje, v zasute jarke; v škofjeloške hribe, v Podutik in Krim in na izravnani Orlov vrh:

Vstajamo!

Pobiti slovenski vojaki vstajamo iz pozabljenih in izbranih grobov, da pozdravimo vas, bratje — soborci, ki vas še ni uklonilo trpljenje, ki vas tujina še ni utopila in dežele za morji vam še niso strle duha, ki nas družijo preko grobov!

Vstajamo iz neznanih grobišč, vstajamo iz naše zemlje slovenske, da vam sporočimo pozdrave in naročilo zasužnjene zemlje.

Vstajamo brez naših razbitih kosti; vstaja naš duh, ki je skupno nas vodil nekoč preko naše Slovenije. Vstaja naša volja, ki ni klonila ob silnem izdajstvu, ko so za nas barantali. Vstaja naša silna ideja, ki je delala čudeže v onih tesnih nočeh, ko so brneli kamijoni, z živim, zvezanim mesom in so se strojnice utrudile, ker le nismo mogli umreti.

Naš duh hiti k vam bratje — soborci, da vam ponese moč volje in ognja ideje — naše nestrohnjeno srce pa ostaja v zasužnjeni zemlji.

* * *

Dvanajst let, dragi soborci, je moralo mimo, dvanajst let od one pomladi, ko smo bili prodani — *dvanajst tisoči* —

Potem, ko nas je — ne sovražna vojska — hinavska politika naših prijateljev — uklenila, da se nam je upal približati sovražnik in nas odgnal v morijo, preostali pa smo se razdajali po vseh kontinentih sveta, da se izgubimo in utonemo v umazanem materializmu; po vsem tem so si delali utvare, da je vsega konec, da so z dinamitom — s katerim so razstrelili grobove — razstrelili tudi idejo — našo sveto idejo!

Nikdar in nikoli!

Dokler ne bo uničen sovrag, je naše mesto na fronti!

Danes vstajamo. Danes, dvanajst let pozneje,

Danes dvigamo plamenico zasužnjeni domovini! Strnimo se v enotno četo klicarjev ogoljufane resnice in pokopane svobode. Prižgimo večno luč slave ter jo nesimo pred mračni vhod neznanih katakomb naših mrtvih soborcev.

Na nas je, da organiziramo zvezo, ki bo poiskala vse borce, da bomo zopet eno, da bomo močni, organizirani, proti organiziranemu zlu.

Ne za razdor! Ne za maščevanje! Za edinost vstajamo! Za zvestobo ideji svobode, za obrambo resnice, za dokaz silni žrtvi pobitih!

Na plan svobodni sinovi resnice!

Ko se zmračí...

ko začutim v prsih svobodnejši udar srca; ko kri sproščeno potrka na stene žil; ko se misel, katero je dan vozljal v boleče sklopke, razvije; tedaj, bratje, se vsa moja bit vrača med Vas. Iščem Vas, kličem Vas, kjerkoli ste: v Rogu, Mozlju, Teharjih, Krimski jami, kjerkoli... Nad vso Slovenijo se razpenja moja misel in drami Vaša strohnjena srca, zbira Vaše bele kosti.

Vidim Vas, bratje, vse: znane in neznanе. Čete in bataljone slovenske vojske gledam, zmagoslavne, nepremagane. Izdali in pobili so Vas, bratje, zahrbtno, hinavsko. Premagali nikoli.

Ubili so Vaša telesa, grobove Vaše so steptali in izravnali, misli svobodne, ljubezni do domovine, Vam ubiti niso mogli. Ne v Vas ne v narodu. Vaša dediščina živi v srcih vseh poštenih Slovencev, doma in na tujem. Živi! In bo živela! Bratje, zato, da misel svobode živi, ste Vi morali umreti. Telesno. Za čas in zgodovino niste mrtvi. Mrtvi nikoli ne boste. Mi vsi srkamo življenje iz Vaše smrti. Živimo po Vas, v Vas, zaradi Vas. Ker ste Vi za nas, za narod živeli. In — umrli. Za narod, za nas.

Slovenska mladost, ustreljena v najsijajnejšem poletu. Slovenska kri, iztočena v sinjo pomlad. Za vselej slavni, bratje, kjerkoli mrtvi, v Bogu uživajte mir, po nas sprejmite pozdrav. Mrtvi in živi smo eno. Smo slovenske čete, nepremagljive; smo bataljoni, udarni, na pohodu. Za Boga! Za Slovenijo! Za Vas, bratje, ki nam moč in življenje in svobodo dajete! Mrtvi na mrtvi straži: Vam in domovini pozdrav! Pozdrav živih, ki živeti hočejo.

Ko se zmračí... večer za večerom... kjerkoli ste: bratje, pozdrav!
Vam, sinovi Slave!

IGOR

VSEM BIVŠIM SLOVENSKIM PROTIKOMUNISTIČNIM
BORCEM, VSEM CENJENIM NAROČNIKOM, KJERKOLI
PO TUJIH ZEMLJAH UTRIPA VAŠE SRCE IN VAM
BRATJE, KI ČAKATE SVOBODE V ZASUŽNJENI DOMO-
VINI, ISKRENO VOŠČILO BLAGOSLOVA, USPEHA IN
SNIDENJA NA SVOBODNIH DOMAČIH TLEH V NOVEM
LETU 1957

Uredništvo in uprava

Program zveze

bivših slovenskih protikomunističnih borcev

Skoro bomo vstopili v 12. leto, odkar smo zapustili rodno grudo, odšli v širni svet — v negotovost, vendar polni upov in načrtov za skorajšnje vrnitev v svobodno domovino. Usoda je hotela drugače, bili smo prevarani in ogoljufani, tisoči naših najboljših pa so romali v mučeniško smrt — sad internacionalnih umazanih kupčij. Trupla naših soborcev-junakov so medtem strohnela v kočevskih in teharskih gogdovih, toda njih duh, njih žrtve in idealizem pa živi in mora ostati svetilnik nam vsem, ki smo po božji previdnosti ostali žive priče njihovega junaštva in žrtve.

Raztepli smo se po širnem svetu in vsak se bori na svoj lastni način za svoj obstoj in svoje družine obstanek. toda ta borba za življenje, niti način življenja v tujini nas nikakor ne sme odtujiti drugega drugemu in pozabiti na naše junake. Od povsod, iz vseh strani, kjer živijo bivši borci je bila često izražena želja po tesnejši zvezi med onimi, ki smo ostali živi. Taka zveza je sedaj postala realnost s formalno ustanovitvijo „Zveze bivših protikomunističnih borcev“. Nešteto je stvari, ki tako povezavo med nami direktno tirjajo. Vežejo nas skupni spomini na borbo, vežejo borci in branilci Turjaka, Grčaric in toliko drugih bojišč, vežejo nas mučenci Teharjev in Kočevskega Roga, z eno besedo, veže nas obljuba, ki je bila potrjena in podpisana s krvjo najboljših sinov in hčera našega trpečega naroda.

Naš namen nikakor ni ustanavljati neko politično stranko ali frakcijo, še manj pa razkrojovati to, kar v svobodnem svetu obstoji, hočemo se le povezati med seboj na popolnoma nadstrankarski podlagi, na podlagi vsenarodnega značaja tako, kakor smo nekoč bili povezani, ko smo ramo ob rami marširali skozi slovenske vasi ter branili dom in rod pred rdečimi barbari.

Naš program in naši cilji:

Ohraniti spomin na naše junake in na žrtve protikomunistične revolucije. Zbrati zgodovinsko važni material te borbe in istega ohraniti kasnejšim rodovom. Po naših močeh skušajmo pomagati našim invalidom in sirotam naših padlih, predvsem pa medsebojno ostati povezani po načelu „vsi za enega, eden za vse!“

V kolikor mogoče hočemo razložiti svetu našo borbo, trpljenje in žrtve našega naroda, ki se je prvi uprl rdečemu sovragu in ga zastavil na njegovem morilnem pohodu. Vsak dan več in več imamo dokazov, kako pravilno je bila naše narodno gibanje in kako dozorel je naš

narod, ki je komunistični pohod spoznal v tako zgodnji dobi, v dobi, ko so še premnogi narodi sanjali o sožitju in možnosti sodelovanja z mednarodnim komunizmom.

Enostavni so naši cilji, prav isti, kakor so nekoč bili, samo s to razliko, da smo nekoč šli za temi cilji s puško v roki, danes pa, ko so nam orožje odvzeli, hočemo te cilje in spomin ohraniti v naših srcih in dušah in to tako živo, da nikdar usahnili ne bodo.

Prepričani smo, da boš Ti nekdanji soborec, ko boš bral te vrstice, iskreno pozdravil to zvezo in se tudi sam isti aktivno pridružil. Zveza sprejema revijo „Vestnik“, ki ga je skozi šest let urejeval in izdajal č. g. svetnik Škulj, za svoje uradno glasilo, ki nas bo vezalo in povezovalo in izražalo odseve naših misli. Ob tej priložnosti hočemo tudi izraziti č. g. svetniku Škulju naše iskreno priznanje za neutrudljivo delo, ki ga je praktično sam opravljal spričo nešteti težav. Hvala Vam, g. svetnik, prosimo Vas, da ostanete še nadalje z nami in nam pomagate z Vašim delom in nasveti. Prepričani smo, da ne boste odrekli. Bog Vam plačaj tisočkrat!

Odbor

Utrinki

Tako samotna in ozka je pot in kosmi snežink se lovijo z mrakom med pobeljenim drevjem.

Vse tesnejša postaja gaz pod trudnimi spolskimi koraki. Domov hiti žena, v prazen, pozabljeni dom z butaro suhljadi, z razklanim srcem in hrepenenjem težkim kakor belo breme na upognjenih vrhovih.

Vse naokoli je tiho, da boli in med šepetanjem snežink udarja razklano srce:

O Bog, vsaj enkrat naj ga še vidim — — —

— — —

Široka avenida je kakor razbeljena plošča pod vročim decemberskim soncem. Kako svetlobne rakete hite limuzine s švistom po mehkem asfaltu.

Z elegantno kretnjo je ustavil pred restavrantom in izstopil. Pri-krojen po zadnji modi z drobnjo zategnjeno ovratnico in rumenimi čevlji in z njim dama, tenka, napol gola ženska s temnimi očali in najlon rokavicami.

V temnem hladnem baru sta se osvežila.

Hm, da bi se povrnil, kam, čemu?

— — —

In prav je. Nihče bi ga ne poznal, ker bi takega na čakal.

Pik.

Skromno priznanje velikemu delu

S tem novim letom 1947, ko naš Vestnik stopa v novo obdobje svojega velikega poslanstva, ko zajema na široko preko vseh kontinentov — klicar silne ideje, ko išče ozka zamrežena pota k uklenjenim bratom v naši zaslužjeni domovini, s tem novim letom nam je misel postala ob skromnem priznanju velikemu delu moža, ki je dal življenje temu našemu glasilu, ki ga je hranil in vodil preko vseh težav, ne meneč se za ovire.

Duhovni svetnik in bivši narodni poslanec, preč. g. Karel Škulj.

Kakor glas vpijočega v puščavi, je bil njegov klic v dneh, ko se je zdelo, da je vse pokopano. Ni se strašil nemega odziva, ne velikega dela, ki je čakalo pred njim. Silnejše kakor to, je bil krik mrtvih iz neznanih grobov, krik zasutih ust mladosti, s katero je živel tako tesno, se veselil njenih zmag in jokal ob silnem izdajstvu v oni pomladi.

Gospod duhovni svetnik Škulj je zaoral v opustošeno polje in vzknila so pohojena zrna. Vestnik je dajal poguma, Vestnik je zatrjeval, da domovina še živi, da mrtva srca še niso strohnela.

Samo on, preč. g. duhovni svetnik Škulj bi nam mogel govoriti o težavah, skozi katere je morala revija, on bi lahko govoril o silni volji, ki je bila potrebna, da je glasilo dočakalo to novo leto 1957.

„...Včasih se je zdelo, da so se nagrmdile vse ovire prav tu, da je vse odpovedalo, pa smo prijeli — zagristi se je bilo treba — in šlo je...“ mi je dejal g. duhovni svetnik.

„Matica mrtvih je krona revije,“ je rekel urednik hrvatskega lista. „To je tisto, kar smo mi Hrvatje že zamudili.“

In oče peterih mrtvih sinov je pisal: „Ko prejmem Vestnik, spet ožive spomini iz onih dni in zdi se mi, da nisem več tako sam, da so spet pri meni moji vojaki — moji mrtvi sinovi...“

Ce bi našel samo eno pozabljeno ime, bi bilo vredno, da bi Vestnik izhajal, pa je z zaključkom preteklega leta 1956 zaznamoval že št. 777 mrtvih borcev.

In koliko živih je znova obudil v življenje; v življenje slovenstva, v bran pokopani resnici, v borbo za sveto idejo.

Za vse to, za vse neprecenljive zasluge, za veliko poslanstvo glasila, prejmite preč. g. svetnik naše skromno, a iskreno priznanje!

Hvala, stotera Vam hvala!

Slovenski protikomunistični borci

S TEM NOVIM LETOM JE POSTAL „VESTNIK“ URADNO GLASILO „ZVEZE BIVŠIH SLOVENSКИH PROTİKOMUNISTIČNIH BORCEV“.

UREJUJE GA UREDNIŠKI ODBOR.

Ob usodnem trenutku

Danes, ko se ura že proži, da svetu odbije dvanajst in ga pahne v tretjo vojno svetovne morije, je resni čas, da se vprašamo: kje smo?

Dolga leta nas že ločijo od tistih velikih, težkih dni, ko je slovenski narod stal na usodnem razpotju in vsakemu od nas stavljal vprašanje: kam? Ali na levo, v komunizem, med sovražnike vsega slovenskega, ali na desno, v vrste slovenskih domobrancev, v borbo za dediščino in vero naših očetov in mater? Prav nič nismo vpraševali: zakaj? čemu? zakaj sem in ne tja? Brez misli na plačilo smo sledili klicu domovine in bili pripravljeni na vse. Mnogokrat je bilo hudo, pa je bilo prav zato tudi lepo. Borba za svobodo in pravice slovenskega človeka je bila tako veliko in častna, da je ob tem spoznanju tudi smrt izgubila svojo ostrino in strah. Kot en mož smo stali na okopih, nobenega nasprotja ni bilo med nami, ko je šlo za rešitev naroda.

In potem je Bog dopustil nad nami tisto strašno izdajstvo, ki je slovensko narodno vojsko pognalo uklenjeno v roke komunistom — v smrt. Velika večina je pod bratomornimi streli dosegla venec slave in vsemu svetu dokazala močnejše kot za borbo, da s komunizmom ni kompromisa.

Malo nas je, ki smo šli mimo strelav. V svobodnem svetu živimo in se — izgubljam. Spomin se nam le redko povrača nazaj v kraje, kjer so domobraneci umirali. Zdi se, da je za mnoge, ki so smrti ušli, domobranstvo postalo prazna beseda; ideja zastarela in za naše čase neprimerna. Domobranec je postala redko izgovorjena beseda, katere se nekateri sramujejo. Ni čudno, da so med nami, o katerih nihče ne ve, da so nekdanj nosili puško pod praporom slovenskega domobranstva. Globoko smo padli in spimo!

Sovražnik pa čuje, vsako priložnost izrabi in kuje svoje sopotnike in uri mladino, vedno pripravljeno žrtvovati vse za nadvlado komunističnega brezboštva.

In mi? — Zdramimo se! Čas nas kliče, kot nas je klical pred leti! Proč mora vsa tista needinost, ki slabi našo zavest in mori žejno upanje naših rojakov, ki trpe pod zločinsko strahovlado Tita in njegove klike. Ne prespimo življenja, ki nam je bilo podarjeno! Na delo, da svetu dokažemo upravičenost in nujno zahtevo domobranske borbe. Hoteli smo živeti, zato smo prijeli za orožje. Ne sramujmo se tega in ne bojmo se pred naivnim Zapadom priznati svoje pravice in dolžnosti! Naj nas ne straši široko zevajoči grob v Kočevskem Rogu, ki je sprejel toliko slovenskih fantov v svoje naročje! Tam ni naše smrti, temveč zagotovilo zmage, kajti ideja, katero je toliko mladih ljudi iz-

pričalo s svojo smrtjo, ne ostane v grobu, ampak iz njega raste in — živi, ker raste iz krvi, ki je življenje.

Uprimo pogled v ta vir življenja in pokonci glavo! Domobranska borba za nas še ni in ne sme biti končana. Dokler bo slovenski človek trpel in umiral pod krvavo peto domačih tiranov in dokler bo samo en trpin še nosil v srcu iskro upanja ter v hrepenenju po rešitvi upiral svoje kalne oči v nas, — tako dolgo moramo biti pripravljene na žrtve, kakršne bo od nas zahteval Bog.

V svojih srcih spet dvignimo prapor, ki nas je nekdaj vodil od zmage do zmage. Dvignimo voljo duha v zvestobo resnici nekdanjih dni! Naj svet ve, da še živimo znanilci onih, ki ne morejo več govoriti. Po nas naj spozna svet, ki v svoji slepoti še vedno sanja o nekem mirnem sožitju s komunizmom, da so naši mrtvi bratje prvi spoznali rdečo zablodo v vsej zlaganosti in se ji zato tudi uprli. Operimo madež, s katerim jih blatijo slovenski komunisti in izpričajmo svetu resnico, ki je samo ena. Morda bo ta luč vendarle zbudila Zpad, da si bo pomel oči in videl, da je danes ves svet tam, kjer je bil naš mali slovenski narod pred drugo svetovno vojno.

Da pa bomo mogli vsaj nekaj malega storiti, se moramo združiti. se pravi, poiskati in najti se moramo. Imamo glasilo, ki bo nas dvigalo iz mlačnosti zahodnega sveta ter v nas oživiljalo idejo naših mrtvih junakov, idejo, iz katere bi jemali moč živeti za dobre in plemenite cilje.

Tako smo peli v onih dneh...

Mi slovenski smo vojaki,
do neba kipi naš glas;
strumni naši so koraki,
kliče nas usodni čas.
Kaj nam mar je smrt,
da je le sovrag naš strt!
Za slovensko domačijo,
za naš dragi dom in rod.

Za slovensko domačijo
stopamo v potrebni boj;
bratje naši še trpijo,
v boj za nje, mi vsi, t akój!
Vsi na plan, na plan,
bratje, velik naš bo dan.
Za slovensko domačijo...

Domovina, mati mila,
glej srce gori, plamti;
črna zdi se manj gomila,
le da svobodna si Ti.
Tvoja sveta tla
vneto branimo jih zla.
Za slovensko domačijo...

Skupaj bratje misli ene,
narod je slovenski klen;
naše vrste so jeklene,
kdor ni z nami, je zgubljen.
Brušen že je meč,
kliče glas grmeč, svareč:
Za slovensko domačijo...

Iz onih dni

Skoro ob istem času sta zaznamovana dva važna mejnika ali momenta v zgodovini slovenske protikomunistične borbe. Ta dva dogodka sta borba na Suhorju in pa bitka za Kočevje. Prva dne 27. novembra 1942, druga pa 10—12. decembra 1943. Prav je, da se vsaj skromno spomnimo teh dveh dogodkov skupno obeh, ne samo radi tega, ker oba skoro sežeta v isti datum, temveč tudi zaradi tega, ker je bilo veliko borcev, ki so sodelovali v obeh borbah in je v obeh primerih borbeno enoto vodil poročnik Šabić, ki je bil kasneje vrnjen iz Vetrinja in ubit v Kočevju.

Jeseni leta 1942 je bil prvi bataljon legije poslan v Belokrajino v zaščito ondotnega prebivalstva pred rdečo strahovlado, preganjanjem in ropanjem. Kapetan Vasiljević Dobrivoje-Istok je s svojim štabom prišel na Suhor in z njim prva četa poročnika Šabića. Partizanom je bilo to preveč, bili so popolnoma potisnjeni ven iz Slovenije in so radi tega skoncentrirali vse svoje sile domače in še hrvatske in navalili na nepripravljeno suhorsko postojanko. V noči od 27. na 28. novembra so začeli z napadom. Njih silni pritisk nikakor ni preplašil branilcev niti jim vzel poguma, strumno so se postavili v bran in odbijali napad za napadom. Dasiravno je bil napadalec v silni premoči, ni imel nikakega uspeha. Šele tedaj, ko se je napadalcem posrečilo z zažigalnimi bombami in s pomočjo svojih terencev med služinčadjo v župnišču in učiteljem zažgati šolo in župnišče, je položaj za obrambo postal nemogoč in število ranjencev in žrtev je začelo rapidno naraščati. Edini izhod je ostal — izpad, ta je bil tudi izvršen, vendar z velikimi žrtvami z ozirom na težaven položaj in nepoznavanje terena, kakor tudi številne in močne partizanske zasede. V tej borbi je junaško padel kapetan Vasiljević, ki je bil med prvimi, kateri se je pridružil borbi za osvoboditev Slovenije pred vso tujo navlako. Junak, kakor je vseskozi bil, je tudi junaško končal. Med ostalimi je žrtvoval svoje življenje tukaj Janez Okorn, poln načrtov in idealizma. Vojni kurat pater Norbert je ranjen padel v roke nasilnikom in bil strašno mučen in ubit. Privezan na dreva za noge, pretepen in oklan z noži. Neka partizanska prostitutka je celo prišla k njemu, mu prerezala žile na roki in z norčevanjem pila njegovo kri rekoč: „Pijem farško kri, da me krogle ne bodo mogle zadeti.“ Na umiku je med drugim padel Franc Pezdirc in Nikola Esapović. Preživeli borci Suhorja, obogateni z novimi izkušnjami in partizanskimi zvijačami, pa so še z večjo klenostjo nadaljevali borbo, dokler jim je bilo mogoče.

Po laški kapitulaciji je Kočevje bil center partizanskega delovanja in morij. tam so uprizorili ono tragi-komedično sodbo nad ujetimi borci

iz Turjaka in Grčaric in žrtve odpeljali v Mozelj ter tam mučili in pobili. Nikakor se niso mogli sprijazniti z dejstvom, da je bil s prihodom 3. domobranske čete pod poveljstvom poročnika Šabića njih orgij in krvave svobode konec v Kočevju. Okrepljeni z laškim orožjem in laškimi topničarji so komunisti s svojo elitno in najmočnejšo edinico — XIV. divizijo — napadli Kočevje, medtem ko so ostalen njihove enote zasedle okolico, da preprečijo vsako eventualno naše ojačanje in pomoč. Borba za Kočevje je brez dvoma ena izmed najtežjih borb, ne samo da je sovražnik obstreljeval mesto s topniškim in minometskim ognjem, še več — uspelo jim je prevarati zavezniško letalsko poveljstvo, da se bore proti številnim nemškim enotam, da so zavezniki poslali nekaj avijonov ter bombardirali Kočevje in postojanke domobranskih branilcev. Oni, ki so bili priče teh štiri dneve trajajočih dogodkov, se bodo lahko z grozo spomnili, kako težka situacija je bila za branilce. Mesto in predvsem okolica postojanke je bila v ognju, stari kočevski grad se je rušil na branilce pod silo teškega bombardiranja in obstreljevanja; zdelo se je, da je konec sveta. Toda vse to ni zlomilo in strlo naših borcev. Niti za trenutek niso omahovali ali obupavali. Dasi-ravno je število mrtvih in ranjenih rastlo, ni nihče pomislil na predajo ali na možnost izgube; tak je bil idealizem v teh klenih srcih naših junakov. Juriš je sledil jurišu in vsak je odbit, ves zalet in vse zvi-jače in vsa teža orožja partizanom niso pomagali. Ko je že proti večeru četrtega dne prišla našim pomoč, so kljub naporom, branilci takoj prešli v protinapad za umikajočim sovražnikom. Ujet je bil sovražni komandant in ves njegov štab, ostali pa razbiti in pregnani. Padli borci so bili prepeljani v Ljubljano in tam z vojaškimi častmi pokopani.

Mar li moremo pozabiti junake Suhorja in Kočevja? Ne nikoli! Nikoli jih ne bomo pozabili! Vam, Istok, pater Norbert, Okorn, Esapović Skol Anton, Kordan, Žagar in vsi ostali, slava! Vaši preživeli soborci iz teh borb, ki danes živimo v svobodnem svetu, se vas bomo vedno spominjali in ohranili bomo vaše žrtve in idejo vedno v svojih srcih. Da storili bomo še več, ne bomo molčali, nego bomo skrbeli, da bo vaš spomin in vaš napor trajno zapisan v zgodovini slovenskega naroda n njegove hvaležne duše.

F. G.

Lepo prosimo naše spoštovane naročnike in vse prijatelje našega gla-sila, da naj nam oprostite zamudo te številke. Storili smo vse, kar je bilo v naših močeh, da bi glasilo pravočasno izšlo, vendar stavka grafičarjev v Argentini nam je to preprečila z občutno zamudo.

Lepa hvala za iskreno razumevanje in velikodušno sodelovanje!

Uredništvo in uprava

Milanu Fincu v spomin

Grob se za grobom vrsti...

Zopet se je vlegel vanj eden naših najboljših mož — Milan Finec, velik Slovenec in velik protikomunist. Spada med ustanovitelje Slovenske legije in idejne ter organizacijske voditelje borbe zoper komunizem v naši domovini.

Ze pred drugo svetovno vojno je vsa Slovenija poznala Milana Finca kot najboljšega organizatorja našega kmečkega ljudstva. Bil je namreč tajnik Kmečke zveze in v tem svojstvu je obiskal vse slovenske vasi, povsod govoril na zborovanjih in tečajih ter je bistveno pripomogel, da je bila ustanovljena Kmetijska zbornica in da so se sploh izboljšale razmere za naše kmečko ljudstvo. Udeleževal se je tudi politično ter zanimal za delavsko-nameščenska vprašanja. Bil je zelo sposoben organizator ter dober govornik.

Ko so leta 1941 Nemci, Italijani in Madžari okupirali slovensko domovino in se je videlo, da bodo komunisti te razmere izrabili v svojo strankarsko korist, tedaj je Finec Milan vedel, kje je njegovo mesto: v borbi zoper okupatorje in zoper komuniste. Udeležil se je ustanovnega sestanka Slovenske legije dne 23. aprila 1941 v Delavski zbornici v Ljubljani. Tam so bili položeni temelji slovenskega odpora. Milan Finec je bil ves čas član vodstvo Slovenske legije. Brez strahu in brez počitka je delal noč in dan. Ogromno delo je opravil pri organizaciji Slovenske legije, Vaških straž, pri protiokupatorski in protikomunistični propagandi — ustni in tiskani, pri pridobivanju slovenskih fantov za protikomunistično delo, zlasti za vstop v Vaške straže in Domobranstvo.

Ko je v letu 1944 Gestapo aretiral večino članov vodstva Slovenske legije in jih odpeljal v Dachau in Matthausen, je bil med njimi tudi Milan Finec. V Dachau-u je bil do zloma Nemčije. Tedaj pa so komunisti zahtevali, da se Finec izroči komunističnim oblastnikom v domovini. Prepeljali so ga v Ljubljano in ga postavili pred „ljudsko“ sodišče, ki ga je obsodilo na smrt. Smrtne obsodbe pa niso izvršili. Iz ljubljanskih zaporov so ga prepeljali v mariborske. Ker je v zaporih toliko pretrpel, so začele njegove življenjske sile pojemati. Da bi ne umrl v zaporu, so ga komunisti pred krajšim časom izpustili, popolnoma izmučen in izčrpan je kmalu nato damo umrl.

Tako je zaključil svoje življenje slovenski junak in slovenski mučenec — Milan Finec. Dokler bo kaj Slovencev na svetu, toliko časa bo ostal v slovenskih srcih svetel spomin in velika hvaležnost možu, ki je vse svoje življenje daroval za lepšo bodočnost slovenskega naroda.

Sm R

Prej so komunisti od treh strani napadali mesto, tako pa so prišli sedaj sami pod trojni ogenj: branilcev mesta, od zahoda (od Ljubljane) in od vzhoda, pod skrivaškega, ki so z vstopom v kočevsko borbo dejansko postali domobranci. Pa je res tehtnico vleklo v prid branilcem mesta — presenečenje. V megli so bili komunisti tako zmešani, da so se med seboj pobijali. V tej zmedi pa so najprej utihnili topovi. Komunisti so med borbo skakali v Rinžo, da bi si v zmedi rešili življenje, a tam so se tudi srečali z domobranskimi krogli.

Bilanca: Sijajna zmaga domobrancev, ki so ubranili mesto pred komunistično preplavo — izplačilo za „kočevski proces“ in velik vojni plen. Na komunistični strani so našeli po borbi nad dvesto mrličev — koliko jih je pa še utonilo pobitih v Rinži — ni znano; najmanj toliko težko in lahko ranjenih. Domobrancev je padlo dvaintrideset, šest jih je bilo težko ranjenih — lahko triindvajset. Mrtve in težkoranjene (dva sta med prevozom umrla) domobrance so prepeljali v Ljubljano.

Mrtva trupla junaških kočevskih branilcev so v Ljubljani položili na Kongresnem trgu na mrtvaški oder, kjer so se začele žalne pogrebne slavnosti in odkoder so bila — s krasnimi venci obložena — prepeljana na grad in zvečer med plapolanjem bakelj, pod vodstvom prevzvišenega gospoda škofa, ob navzočnosti številne duhovščine in množice ljudstva z vojaškimi častmi položena v zemljo z Orlovega vrha čakati vstajenja in za svojo najvišjo žrtev — plačila.

Po zmagi v Kočevju so se skrivaci tudi po imenu uvrstili med domobrance. Porazdeljeni so bili med razne domobranske postojanke na Dolenjskem, Notranjskem in Primorskem: Ljubljano, Novo mesto, Kočevje, Logatec, Postojno, Št. Peter, Ajdovščino.

Zgodovina je leta 1944/5 pisala o domobrantskih slavnih borbah in bo še pisala. Njihova slavna dela niso šla v pozabo in ne bodo. „Vestnik“ obuja in obnavlja njihove junaške čine.

V začetku leta 1945 so bili komunisti pred pragom razsula v Sloveniji po zaslugi slovenskega domobranstva. Ko bi ne bili zavezniki podpirali komunistov moralno (z izrinjenjem kralja, priznanjem Tito-Šubašičeve vlade, odpahnenjem vojnega ministra Mihajlovića!) in dejansko tudi z orožjem, obleko in živili, bi imela danes Slovenija drugačno lice, kakor ga ima — pa jim za to ne bi bilo treba žrtvovati niti enega vojaka — le malo dobre volje in moralne opore... ne pa izdajstva (Vetrinje maj, junij 1945). Zaradi njih slepote Slovenija še danes ječi pod krvavim jarmom — in njim samim komunisti na mnogih krajih puščajo kri (Koreja, Indokina...).

(Se bo nadaljevalo)

Vsem bivšim borcem, naročnikom in našim prijateljem!
Nobena žrtev komunističnega divjanja ne sme v pozabo,
nobeno ime ne smemo zagrebsti,
nobeno srce ne sme strohneti!

Tudi ti, ki si prebrodil viharje, si poklican, da pričaš resnico,
da ustvarjaš zgodovino.

Nimamo arhivov — ukradli in uničilo so nam jih — ne institutov za raziskovanje narodnih zločinov, ne Sajetov in podobnih, ki bi metali blato in lastno umazanijo na zasuta usta. Imamo pa resnico, ki živi v spominih! Vsak od nas je zase arhiv, je živa povest iz onih dni.

Odpri strani te povesti! Daj jo brati drugim, da ne bo umrla s teboj. Zapiši, če ne veš, povej drugim, da bodo zapisali!

Naberi imena iz svojega kraja, svojih prijateljev in vseh poznanih žrtev. Morda si samo ti še preživeli, ki hraniš njih imena in dela. Povej jih, da ne bodo strohnela zaradi tvoje brezbržnosti!

Zberi vse, karkoli veš in imaš in nam pošlji!

Hvaležni ti bomo, hvaležni ti bodo naši pobiti, in hvaležni ti bo narod za resnico zgodovine in vse kulturno človeštvo!

Z naslednjo številko našega lista pričnemo zanimivo povest fantaborca, ki je šel skozi pretekle dogodke. Polna udarcev in razočaranj in zato toliko silnejša v junaštvu in žrtvah.

Matica mrtvih

Št. Jošt pri Stopičah

778. Vidmar Anton, odveden, ubit
12. jul. 1942

779. Vidmar Alojz, odveden, ubit 12.
julija 1942

780. Kastelj Anton, domobranec, padel v Kočevju 27. nov. 1943

781. Možé Martin, dom., vrnjen, ubit

782. Možé Franc, dom., vrnjen, ubit

783. Žurmon Franc, dom., padel v borbi

784. Žurmon Ivan, dom., vrnjen, ubit

785. Klobučar Franc, dom., vrnjen in ubit

786. Barborič Anton, dom., vrnjen in ubit

787. Barborič Antno, dom., vrnjen in ubit

788. Turk Franc, četnik, padel v Grčaricah

Verdun pri Stopičah

789. Turk Matija, ubit v Gorjancih septembra 1942

790. Bučar Anton, dom., vrnjen, ubit

791. Bučar Jože, dom., vrnjen, ubit

Čermošnjice pri Stopičah

792. Muhič Jože, padel v borbi na Krki

793. Muhič Mirko, dom., vrnjen, ubit

794. Muhič Franc, dom., vrnjen, ubit

795. Žargi Franc, četnik, padel v Grčaricah

...HOLMI, SKALE

VECNEGA SNEGA,

TO JE MOJA

DOMOVINA.

Matice mladih

List „Vestnik“ izhaja mesečno. — Urejuje ga uredniški odbor. — Izdajatelj Karel Škulj, calle San Martín 20, Gral. San Martín — Uprava: San Martín 20, Gral San Martín FNGBM, Provincia Buenos Aires. — Tiska Talleres gráficos, Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina